

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΔΟΘΑΡ ΖΑΧΣ

ΣΤΟ ΘΕΩΡΕΙΟ

(*Η σκηνή στο θεωρείο μιάς αιδούσης χορού.*)

ΠΡΟΣΩΠΑ : *Η κυρία και ο καβαλέρος της.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Επιτρέπατέ μου, αξιότιμος κυρία, να σας επιστρέψω, μαζύ με τις ευχαριστίες μου, και τα δεκαπέντε μάρκα.*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Δεκαπέντε μάρκα; Μιά για ποιο λόγο;*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Δέν μπορώ βέβαια ν' άνεχθώ να μου πληρώσετε τη θεία μου στο θεωρείο σας!*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Μιά έχω δέν επλήρωσα για σας τό εισιτήριο.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Σύμφωνοι. Ωστόσο, έχω κατέλαβα τη θεία αυτή.*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Νά σας πώ, μου φαίνεται πως μου χροσιτάτε όζι τόσο τό αντίτιμο της θέσεώς σας, όσο την εξήγησι του πως βρήκατε τό εισιτήριο με τό όποιο την καταλάβατε.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Είπε αλλούτατο. Άποψε, πρὸς τό βράδυ, ένὸ πιρ- νουδα έμπρός από ένα κατάστημα νεοτερισμῶν, βήσκα έναν φάκελλο.*

Τόν πήρα και τόν άνοιξα. Περιείχε ένα εισιτήριο για τόν άποινύνο χορό, συγχρόνως όμως και μία απόδειξι έξοφλήσεως του λογαριασμού δύο θέσεων θεωρείου. Ήταν λοιπόν ολοκά- νερο ότι ο άγοραστής είχε χάσει τό ένα από τά δύο εισιτήρια που είχε άγοράσει. "Όπως κι' άν είνε, μου πήζε ο πειρασμός να έπιχειρήσω μία μικρή περιπέτεια.

ΕΚΕΙΝΗ. — *Και, φυσικά, αφού βρήκατε τόν φάκελλο έμπρός σ' ένα κατάστημα νεοτερισμῶν, υπολογίσατε πως κάποια κυρία είχε χάσει τό ένα από τά εισιτήριά της.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ακριβώς. Δέν έχασα λοιπόν καιρό. Γύρισα άμέσως σπίτι μου, φόρεσα τό φράκο μου, ήρθα εδώ και, μόλις βγήκα από τη γαρ- δερμάτα, άνακάληφα άμέσως πως σας είχατε έννοιασει τό θεωρείο. Σας βεβαίω ότι ενθώς έξ άρχής μου είχατε κάνει μεγάλη έντυπωσι.*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Σας ευχαριστώ πολ- λή...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ναι, ναι. Και για αυτό άφησα ενθώς τη φαντασία μου να ξεφυγή έλεύθερη, να πλάση τά όνειρά της...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Όρισμένους γνωρι- στήκαμε κάτω από πολύ ιδιόρρυθμες συνθήκες.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *"Ω, ναι!*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Και δέν άρνούνται ότι κι' έμένα με είχε γοητεύσει ενθώς από την πρώτη στιγμή ή ιδιόρ- ρυθμη άρχή αυτής της άποινής μου περιπέτειας. Ωστόσο σας ύπερ- θυμίζω την ύπόθεσι σας, να μου προσφέρετε ακόμη ένα ποτηράκι λικέο.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ναι, μά θαρρώ πως σας είχα άκούσει συγχρόνως να λέτε πως δέν σας ενχαριστούσε καθόλου αυτή εδώ ή αίθουσα, που είνε γεμάτη από κόσμο και που τη γεμίζει ή κλαμάρικη αυτή μουσι- κή της τζάζ. Δέν θα σας ήταν λοιπόν προτιμώτερο να πάμε σέ κανένα άλλο, πιο ήσυχο μέρος;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *"Α! να σας πώ κάτι; Μου φαίνεται πως άρχίζω να μετανοώ που δέχτηκα κιόλας τό πρώτο ποτηράκι σας...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Έλατε, έλατε! Μην είσαστε σκληρή. Κι' έπειτα, τί είνε πάλι αυτό εκ μέρος σας; Δέν μου είπατε ούτε τό όνομά σας ακόμη.*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Δέν σας τό είπα, γιατί τό θεωρη- σα έντελώς περιττό.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Και όμως έλπίζω πως θα ξανα- δοθητέ και πάλι και πρέπει να τό ξέρω.*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Άι, τότε έχουμε τόν καιρό να έπι- πληρώσουμε κι' αυτόν τόν τύπο.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Έχετε λοιπόν τόσο λίγη εμπι- στοσύνη σέ μένα;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Ποτέ μία γυναίκα δέν πρέπει να έχη πολλή εμπι- στοσύνη σ' έναν άνδρα.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Γιατί τάχα τόσο δυσαπιστία; Μήπως έχετε και ή πείρα τών άνδρῶν απ' τό παρελθόν σας;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *"Ω, όχι! Μου ήταν άρεσκή ή πείρα που είχα άλλες γυναίκες, ώστε να μην επιτρέψω ποτέ στον έαυτό μου να δοκιμάσω και μόνος του. Μία γυναίκα ρωκοανδινεύει τό πάν στον έρωτα, ένὸ ένας άνδρας δέν ρωκοανδινεύει ποτέ τίποτε! Ένας άνδρας είνε γα- λάντης, έρωτύλος, καβαλέρος, όταν όλα αυτά δέν του στοιχίζουν τίποτε. Έπιδώκει τις περιπέτειες που δέν πρόκειται να του άποπά- σουν χαμμά θυσία. Κι' αφού κατακτήση μία γυναίκα, δέν σκέπτεται ν' άγωνισθί για να την κρατήσει, να την υπερασπίση έναντι όποιου- δήποτε άλλου... ά, μα!*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Η κρίσει σας είνε πολύ άδοτησέ. Μά σας βεβαίω πως πρέπει να κάνετε μία μικρή έξ- αίρεση απόψε. Στην τυχαία αυτή συνάντησι μας βλέπω κάτι περισσό- τερο από ένα έφημερο ήμερολόγιο...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Ναι, ναι. Τό ξέρω. Έφόσον δέν πρόκειται να συναντή- σετε δυσακολίες, εμπόδια, φασαρίες...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Μά όχι, καθόλου. Θαρρώ μάλιστα πως συμβαίνει τό άν- τιθετο. Για μένα, ή δυσκολία της κα- τακτήσεως, κάνει πολύτιμη την κατόκτησι. Πώς μπορείτε ν' άμφι- βάλλετε για αυτό;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Δέν έχω σκοπό να σας πειράξω. Ίσως να κάνω μία λάθος, ίσως σεΐς να αποτέλετε μια πραγματική έξαιρεσι. "Ω! δέν φαν- τάζεστε τόσο θα μου άρεσε αυτό. Θα ήταν ή εύτυχία μου να βρω έναν άνδρα, στον όποιο να μπορούσα κανείς να εμπιστευτεί σέ κάθε πε- ρίστασι.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Σε κάθε περιστάσι, μά- λιστα!*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Ναι. Η ύπόθεσι σ' εΐς σας αυτή αξίζει έναν κό- σμο δόλοκληρο. Μά ως κατεβάσω λίγο τή μάρσα μου — γιατί, ξέρετε, είμαι παντρεμένη.*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Είσατε παν- τρεμένη...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Και ο άνδρας σας;*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *"Ω! ο άνδρας μου!...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Ξέρεσι πως είσαστε εδώ;*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Σας βλέπω σασσιμένον... Γιατί; Με ρωτήσατε αν ξέρη ο άνδρας μου πως είμαι εδώ; Μπορεί και να τό ξέρη... Τι ση- μασία μπορεί να έχη αυτό;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Μά...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Πώς;... Πώς;... Και όμως είχα πιστέψει πως είσαστε πράγματι ένας άντρας, στον όποιο μπορούσε κανείς να έχη απόλυτη εμπιστοσύνη...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ναι, ναι... φυσικά...*

(Χτυπώσιν άπέξω)

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ποιός... ποιός είνε...*

ΕΚΕΙΝΗ. *(με προσποιημένο τρέφο).* — *Θεέ μου!... Είπε άγαγε ο άνδρας μου!...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. *(κατατρομαγμένος).* — *Άληθία!... Λέτε να είνε ο άνδρας σας; Ο άνδρας σας;...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *"Α! είνε τρομαρά ζήλιαρης!... Όρισμένους θα σας είδε απέξω μαζί μου... Τι θα γίνη τώρα;...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Τί θα γίνη τώρα;...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Άντιο, γυναικε μου ίππότη!...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. *(σασσιμένους λιγάκι).* — *Τι είπατε;... Είσατε παν- τρεμένη;... Και ο άνδρας σας;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *"Ω! ο άνδρας μου!...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ξέρεσι πως είσαστε εδώ;*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Σας βλέπω σασσιμένον... Γιατί; Με ρωτήσατε αν ξέρη ο άνδρας μου πως είμαι εδώ; Μπορεί και να τό ξέρη... Τι ση- μασία μπορεί να έχη αυτό;*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Μά...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *Πώς;... Πώς;... Και όμως είχα πιστέψει πως είσαστε πράγματι ένας άντρας, στον όποιο μπορούσε κανείς να έχη απόλυτη εμπιστοσύνη...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ναι, ναι... φυσικά...*

(Χτυπώσιν άπέξω)

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Ποιός... ποιός είνε...*

ΕΚΕΙΝΗ. *(με προσποιημένο τρέφο).* — *Θεέ μου!... Είπε άγαγε ο άνδρας μου!...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. *(κατατρομαγμένος).* — *Άληθία!... Λέτε να είνε ο άνδρας σας; Ο άνδρας σας;...*

ΕΚΕΙΝΗ. — *"Α! είνε τρομαρά ζήλιαρης!... Όρισμένους θα σας είδε απέξω μαζί μου... Τι θα γίνη τώρα;...*

ΕΚΕΙΝΟΣ. — *Τί θα γίνη τώρα;...*

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΜΟΡΦΙΑΣ

Πρό τινος καιρού στη Νέα Υόρκη εξεδιάσθη μία σιγή της ύποθεσης, η οποία όμως, καθώς θα ιδίτε, είχε πολύ περιεργά αποτελέσματα.

Κάποιος τελωνοφύλακας, ονόματι Ταυλόρ, είχε κατηγορηθεί ότι άφρονε αφορολόγητη την προίκα μιας νεαρής Άγγλιδος, που ερχόταν απ' την πατρίδα της στη Νέα Υόρκη για να παντρευτεί έναν ζαχαροπλάστη. Η κατηγορία δεν ανέφερε τίποτε περί δωροδοκίας, εν τούτοις όμως η πράξις αντίκειτο προς το νόμο και ο τελωνοφύλακας παρουσιάστηκε στο δικαστήριο για να άπολογηθή.

— Τι έχεις να πής προς υπερασπίσι σου, Ταυλόρ; τόν ερώτησε ο δικαστής.

— Τίποτε, κύριε δικαστά.

— Πώς τίποτε! Για εξήγησόν μου...

— Αν έβλέπατε, κύριε δικαστά, πόσο ωραία είναι η δεσποινίς Βίτυ (αυτό ήταν τ' όνομα της νέας), τι όμορφα πού μιλάει, θα με δικαιολογούσατε ίσως...

Ο δικαστής έμόρφασε και έκάλεσε άμεσα την δεσποινίδα Βίτυ ως μάρτυρα.

Η δεσποινίς Βίτυ ήταν πράγματι απανία καλλονή, με χρυσίζονσα κόμη, με μεγάλα και ζωηρά μάτια, με δροσερό χαμόγελο και με θελκτική έκφρασι στο πρόσωπο. Μόλις έμπηξε στο δικαστήριο, η σκοτεινή και πένθημη αίθουσα έλαμψε απ' τις χάρες της.

Ο δικαστής της απέτεινε κάποια ερώτησι και στήλωσε άπάντη της με κατάληξι τ' μάτια του. Τόν είχε γοητεύσει κι' αυτόν η έμορφή της.

— Κύριε δικαστά, είτε η Βίτυ, με φωνή μελωδική, δεν είχα παρά λίγα μαντήλια, ελαχίστης αξίας, στη βαλίτσα μου. Ο κατηγορούμενος είναι άθως.

Πράγματι τ' δικαστήριον άώθησε τόν Ταυλόρ, καταγοητευθέν απ' την όμορφή της νέας.

Ύστερα από έβουσι μέρες ο Ταυλόρ διημήθηρε τόν καλό δικαστή και πήγε να τόν ειχαριστήση.

— Σας εύγνωμονώ, κύριε δικαστά, τού είπε. Φανήκατε άπέναντί μου πολύ έπεικής και φιλόδηρος...

— Άχ! τού άπάντησε ο δικαστής, θημάστε τί μου είχατε πη την ήμερα της δίχης. Ότι είναι πάρα πολύ ωραία και μιλάει όμορφα η δεσποινίς Βίτυ. Την καλέσαμε λοιπόν ως μάρτυρα. Την είδα, με μόνεψε και τ' αποτέλεσμα ήταν να σέ άθώωσω... Έ, λοιπόν, έσθ χάρην αυτής παρέβης τ' καθήκον σου, ενώ εγώ έκανα κάτι χειρότερο.

Πρώτον, άθώωσα έναν ένοχο. Δεύτερον, έπληρα τή νέα από τ' μνηστήρα της. Και τρίτον και χειρότερον, την έπαντρεύτηκα, φίλε μου!...

ΕΚΕΙΝΗ. — Μά πρέπει να τού άνοιξετε... να τού εξηγηθήτε... (Σαχαροπλάστην άπέξω).

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Ωραία την έπαθα... Ά! δεν ήταν σωστό αυτό από μέρος σας!... Άφου ο άνδρας σας ήξερε πως είσατε εδώ... άφου ξέρατε πως είναι τόσο ζηλιάρης...

ΕΚΕΙΝΗ. — Μά, Θεέ μου... γενίτη λοιπόν λογικός!

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Λογικός; Όραία σύστασις, μά την αλήθεια! (Σηκώνεται). Κυρία μου... εύτυχώς ότι τ' θεωρείο σας έχει και άλλη πόρτα... Τό κάτω-κάτω δεν μπορείτε να με κατηγορήσετε για τίποτε.

ΕΚΕΙΝΗ. — Φυσικά, φυσικά, όμολογώ ότι φταίω εγώ... Μά κηθήτε λοιπόν τότε. Δεν έχετε λόγο ν' άνησυχήτε, ούτε και να φύγετε. Εγώ θα σάς άφήσω, μά πού ήθελε ο σωφύ μου άπέξω...

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Πώς; Τι; Ο σωφύρ σας; Ο σωφύρ σας!...

ΕΚΕΙΝΗ. — Μά βέβαια. Τού είχα πη νάρθη ή με πάρη...

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Δεν είναι ο άνδρας σας, λοιπόν;

ΕΚΕΙΝΗ. — Καλέ, ποιός άνδρας μου! Δεν είμαι παντρεμένη...

ΕΚΕΙΝΟΣ. — Μά τότε... (Γελώντας). Τί εσήμαινε λοιπόν βλη αυτή ή κομωβία, άξιολάτρευτη μου κυρία;

ΕΚΕΙΝΗ, (γελώντας και δινόντας του τ' χέρι). — Ά! τίποτε... τίποτε... Ήταν μά μικρή δοκιμή καμψι πετυχημένη. Νά, φάνηκε μιλάς πως δεν είσατε ο τυπος πού ζητώ εγώ. Ο άνδρας πού θέλω και πού ζητώ, πρέπει να είναι έτοιμος να άντιμετωπήσει κάθε κίνδυνον στον όποιο θα βρεθώ... ή στον όποιο θα τόν φέρω. Άντίο, άγαπητέ κύριε. Δεν πρόκειται να ξαναϊδοθώμε πιά! Άντίο γενναίε μου ίππότε!... Χαίρε!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

ΘΡΥΛΟΙ, ΜΥΘΟΙ, ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Πώς φαντάζονται την Πανούκλα στην Κρήτη. Η μαυροφρομένη γρηά. Πώς άφάνισε έλεγκληρα χωριά. Η τραγωδία της Άξου. Το δραματικό τέλος τού Σφυρη και τού Νταφερμού. Τ' ασυλέκακος. Μιά άλλεκοτη άρρώστεια. Άνδρωπει πού τρώνε τ' παιδιά τους κ.τ.λ.

Οι χωρικά της Κρήτης πιστεύουν πως η Πανούκλα παρουσιάζετα σαν γρηά γυναίκα, μαυροφρομένη, γνήθοντας μαλλιά μαύρα. Σε κάθε χωριό δέ πού πηγαίνει, οι άγιοι την κυνηγάνε με τ' σταυρό στο χέρι. Αύτη κάνει πως φεύγει και τρυπώνει κάπου έξω απ' τ' χωριό. Ύστερα ξαναγυρίζει, παίρνει χωρίς να την καταλάβουν μέσα στα χωριά και τ' ξεκληρίζει.

Πολλές φορές πηδαί άζαφρα τή νύχτα σποκάτουλα τού άλογο κανενός καυιάλω και έτσι μπαίνει στο χωριό.

Έξ αιτίας της Πανούκλας έχουν χαθεί πολλά χωριά στην Κρήτη. Τόν πιο μέγανον άγανισμό τόν έπαθε ή πόλις της Άξου, πού ήτανε παλιά και πολύνθηρωτη. Δεν άπόμειναν τότε στην Άξο παρά δύο νομάτιο μόνον. Ένας Σφυρης κι' ένας Νταφερμός, πού έφυγε να είναι βοσκοί σε άλλα κοντάνα χωριά.

Όταν έμαθαν αύτοι οι δύο τόν άφρατισμό της Άξου, πήραν κι' άλλους 70 νομάτιο και παραφύλαξαν έξω απ' την πόλι για να πιάσουν την Πανούκλα.

Μιά νύχτα, εκεί πού τρώγανε, σε μία στιγμή, να και φτάνει η Πανούκλα! Σπρόχνη ειδήσε τ'ό λιγνο πού τους φώτιζε και τόν ριζνει μέσα στο πάτο πού τρώγανε. Σκοτάδι τότε, ματσο σαν πάσα, άπλόηθηκε δλόγυρά τους...

Άμέσως αύτοι καταλάβαινε τί ήταν. τρομάξαν, φιληθήκανε, συχωρεθήκανε κι' άρχισαν να κλαίνε ως τ' πρού. Κι' όταν έξημέρωσε πιά, κανένας απ' αύτους δεν βρέθηκε ζωντανός!...

Κοντά στην Άξο ήσαν και μερικά εμετόγια, στα όποια καθόντουσαν οικογενείες φτωχών. Πήγε κι' εκεί η Πανούκλα, τους έπαισε όλους και δεν άφησε κανένα ζωντανό!...

Η γυναίκες τών μετοχιών είχαν αύτη τή νύχτα άπλωμένα τ'α ρούχα τους στις αιλές. Έτσι τ'α ρούχα άπέμειναν στις τριχές και κρημόντουσαν χρόνους και χρόνους, όποιο σάψαν!...

Ένας από τους μετοχίτες έλειπε στα δη κι' έπειτα από 40 ήμερες γύρισε στο μετόχι για ν' άλλάρη. Σάν έφτασε εκεί ήτανε νύχτα και δεν είδε ούτε ψυχή στους δρόμους. Παραξενευτήρε και πήγε σπίτι του. Σκοτάδι κι' εκεί και σιωπή. Κυττάει την πόρτα κι' ή πόρτα άνοιγει μοναχή της. Κυττάει από δω, κυττάει από κεί, ζητάει τους δικούς του, τίποτε!

Πάει στο τζάκι, βλέπει τή στάγτη κηρά... Τρέξει στο κρηβάτι και βλέπει κάτω απ' τ' πάτωμα τους δικούς του νεκρούς όλους!... Δεν πρόφτασε να καλοκαταλάβη τί συνέθη κι' άμέσως τόν έπαισε η Πανούκλα και πέθανε!...

Ένα άλλο πάλι κακό φάνηκε στην Κρήτη τόν καιρού της Έπαναστάσεως τού 1821.

Από την πεινα και τή δυστυχία έπαισε τόν κόσμο μία τρομαρική ασθένεια, ετ'ο σκυλόκακος, όπως τ'ό λέγανε τότε, ένα είδος λύσας, πού άφάνισε πολλούς.

Όσους τούς έπαινε αύτη ή άρρώστεια, δεν χορταίνανε να τρώνε. Τόση δέ ήταν ή πεινα και ή άνεχορταγιά τους, πού πολλοί, σαν δεν είχαν τί άλλο να φάνε, έσφαζαν κι' έτρωγαν κι' αύτά τ'α παιδιά τους!

ΤΟΥ ΧΑΪΝΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η Μανιάσσια

Άπ' τή ζωή και τήν άγάπη τήν κρημμένη, απ' τ'α κρηρά φιλιά πού σε μεθούν, από τ'α μάτια πού γλιγογελούν τί νόμισες αώνιο πως θα μένη; Ότι στη γήν άγάπης σε σ' άφίρει, σαν όνειρο ξεγυμνάται και περνά, κάθε καρδιά πού άγάπησε ξεχνά και κάθε μάτι πού γελούσε σβίνει...